

50

LETNICO
obhaja letos
"Amerikanski
Slovenec"

AMERIKANSKI SLOVENEK

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

(Official Organ of four Slovenian Organizations)

STEV. (NO.) 236

CHICAGO, ILL., SREDA, 10. DECEMBRA — WEDNESDAY, DECEMBER 10, 1941.

LETNIK (VOL.) L

KONGRES PROGLASIL VOJNO Z JAPONSKO

Japonska nenadno udarila na otoke in ladje v Pacifiku

Vojno napovedala tudi Anglija

Kongres odgovoril na japonski napad z vojno napovedjo. — Predsednik ob svojem apelu podal opis poteka dogodkov. — Japonska še med napadom vodila pogajanja.

WASHINGTON, D. C. — Na apel, ki mu ga je izrazil predsednik Roosevelt v svojem govoru, v katerem je obsodil "neizvzani in podli napad" Japonske na ameriške posesti na Pacifiku, je kongres Zed. držav v ponedeljek, malo po 12. uri popoldne, proglasil, da obstoja vojno stanje med Zedinjenimi državami in japonskim imperijem.

Med tem pa prihajajo poročila s pacifiških otokov, da se napadi, s katerimi so pričele japonske bojne sile z nepričakovano in z vso naglico, še vedno nadaljujejo in, da so zahtevali baje že do dva tisoč življenj.

Da odgovori na ta čin Japonske, je dal predsednik sklicati v ponedeljek skupno zasedanje obeh zbornic kongresa in njegov govor, s katerim je osebno nastopil pred tem zasedanjem, nudi tudi kratko zgodovino tega poteka. Govor se v izbranih glasi:

"Včeraj, 7. decembra 1941 — dan, ki bo živel v sramoti — so bile Zed. države ameriške nenadno in premišljeno napadene od mornariških in zračnih sil japonskega imperija. Zedinjene države so živele v miru s tistim narodom in na prošnjo Japonske so bile še v razgovorih z njega vlado in njega cesarjem, pričakujoč, da se bo na Pacifiku ohranil mir. Se celo eno uro potem, ko so japonske zračne sile pričele bombardirati Oahu, sta japonski poslanik v Zed. državah in njegov tovariš oddala državemu tajniku uradni odgovor na nedavno ameriško poslanico. V tem odgovoru se je sicer omenilo, da se zdi brez pomembno, nadaljevati obstojajočo diplomatsko pogajanja, vendar pa ni bilo v njem nikake grožnje ali migljaja na vojno ali oboroženi napad.

Zaznamovati je, da je iz razdalje med Havaji in Japonsko razvidno, da je bil napad v premišljenem načrtu že pred več dnevi ali celo tedni. Tekom tega časa je japonska vlada premišljeno skušala preslepti Zed. države z napadnimi izjavami in izrazi upanja po nadaljnjem miru. Včerajšnji napad na havajsko otočje je povzročil resno škodo ameriškim mornariškim in vojaškim silam. Zelo veliko ameriških življenj je bilo izgubljenih. Poleg tega se poroča, da so bile ameriške ladje torpedirane na morju med San Francisco in Honolulu.

Včeraj je japonska vlada izvršila napad tudi na Malajo. Sredi so japonske sile napadle Hong Kong. Sredi so japonske sile napadle Guam. Danes zjutraj so Japonci napadli Midway Island.

Z omenjenimi besedami je predsednik Roosevelt podal kratko poročilo ameriškem ljudstvu o poteku dogodkov, ki so prisilili Zed. države, da so tudi one posegle v sedanjost.

Najnovejša vesti najdete v dnevniku "Amer. Slovenec!"

ROJAKINJA PODLEGLA NAGLI SMRTI

Chicago, Ill. — Zadnje nedelje se je na cesti nenadno zgrudila, zadeta od srčne kapi, in preminula po prevozu v bolnico 53 let stara rojakinja Mrs. Margaret Judin, 1848 W. 23rd St. Pokojna zapušta moža in dve hčeri ter je bila doma iz Bognéce vasi, fara Trebelno, od koder je prišla v Ameriko v letu 1914. Njeno deklško ime je bilo Zorc. Truplo leži v kapeli Zefranovega pogrebnege zavoda, od koder se bo vršil pogreb v četrtek s sv. mašo v cerkvi sv. Stefana ob 10. uri zjutraj in od tam na Resurrection pokopališče.

BELGIJSKI KRALJ SE OZENIL

Berlin, Nemčija. — Širom cele Belgije se je zadnje nedelje razglasilo, da se je ovdoli kralj Leopold ponovno poročil, in sicer je bila poroka že pred tremi meseci. Njegova žena, stara 30 let, je hči nekakega bivšega belgijskega ministra in ni plemenitaškega rodu. Leopold ima 40 let.

POGREBNIKU ZEFRANU UKRADLI LIMUZINO

Chicago, Ill. — Tukajšnji znani pogrebnik Louis Zefran trpi občasno izgubo, ko so mu zadnje soboto zvečer ukradli neznan pobalet njegovo veliko limuzino, ko jo je imel parkirano pred svojim zavodom na 1941 W. Cermak. Louis se je ravno pripravljal, da se odpelje jemat premikajoče se slike v cerkev, kjer je imela Marijina družba svojo pobožnost, ko mu je limuzina takorekoč izpred nosa izginila. Izguba avtomobila samega mu ne bo prizadejala toliko škode, ker ima zavarovanega, toda v njem je imel dragocen "movie" aparat, ki se je seveda z limuzino vred odpeljal, in to ga bolj boli.

KRATKE VESTI NARODNO ZEDINJEN

— New York, N. Y. — Premogarska CIO unija je dosegla cilj, zaradi katerega je šla pred nekaj tedni v stavko, namreč unijoniziranje premogovnikov jeklarskih družb. Tako je odredil v nedeljo posredovalni odbor, postavljen od Roosevelta, na katerega odločitev sta pristali obe stranki.

— Washington, D. C. — Novi sovjetski poslanik za Ameriko Maksim Litvinov je prišel semkaj zadnje nedelje. Litvinov je potoval z aeroplanom preko Pacifika ter se je ravno pravočasno še umaknil, da ga ni vojna dohitela tamkaj.

— Kuibishev, Rusija. — Volitve v vrhovni ruski sovjet, ki bi se imele vršiti ta mesec, so bile s posebno odredbo, izdano v soboto, odložene za eno leto ter se je za ta čas podaljšala oblast sedanjega vrh. sovjeta.

PRIVATNIM AEROPLANOM PREPOVEDANO LETATI

Washington, D. C. — Od oblasti za civilno aeronaviko je bila zadnje nedelje izdana odredba, da morajo do nadaljnjega vsi privatni aeroplani ostati na tleh, vsem civilnim pilotom pa se je začelo preklicati njih licenca; izzvzeti so samo tisti piloti, ki služijo na transportnih aeroplanih. Naročilo je bilo istočasno poslano guvernerjem vseh držav, naj zastražijo s policijo vsa letališča. — Komajja za komunikacije pa je isti dan odredila, da morajo vse amaterske radio postaje takoj prenehati obratovati, izvzemši, ako niso direktno pooblašene od oblasti.

"SIRITE AMER. SLOVENCA"

prizadeja toliko škode, ker ima zavarovanega, toda v njem je imel dragocen "movie" aparat, ki se je seveda z limuzino vred odpeljal, in to ga bolj boli.

— Ali ste že kaj prispevali za ubogo trpeče staro domovino? Ako še ne, položite čimprej mal dar, domovini na altar!

— Ali ste že kaj prispevali za ubogo trpeče staro domovino? Ako še ne, položite čimprej mal dar, domovini na altar!

V ZASEDENI KRIMSKI PRESTOLICI

Pogled na mesto Simferopol, ki je prestolnica južnega ruskega polotoka Krima. Mesto je zdaj v nazijskih rokah, kakor je ves ostali polotok, izvrženi ukrainskega južnega dela, namreč mesto Sevastopol z okolico. Zdi pa se, da postaja položaj za Nemce tamkaj kritičen, ko so jih prisilili Rusi k umiku na južni fronti.

Vesti o domovini

Četniki, ki jih je do 80.000, in so izvrstno organizirani, obvladajo skoro vso Srbijo. Med četniki se bore tudi žene in mladina. — Se druge vesti o stanju v domovini.

Iz ameriških virov o Jugoslaviji

London, 15. novembra (AP)

— Predstavnik jugoslovanske vlade v izgnanstvu je izjavil, da se je srbskim četnikom navzlic ubijanju v Jugoslaviji v množicah — po uradnih poročilih je bilo ubitih čez 350.000 oseb, — posrečilo iztrgati s svojo 80.000 mož močno organizacijo večino srbskih krajev iz rok sil osišč.

Teh 80.000 borec, mož, med katerimi so tudi žene in mladina, ki so pred ubijanjem pobegnili v planine, se bori v treh armijah v Bosni, Crni gori, Srbiji in Hercegovini in dejansko so v njihovi oblasti tri četrtine Srbije.

General Simović je sinoči v svojem govoru zahteval, naj Nemci ravnajo s srbskimi borci kot z vojniki redne jugoslovanske vojske in dejal, da je v zadnjem času bilo v srbskih borbah med jugoslovanskimi četami in nemškimi zasednimi oddelki v Beogradu, Šabcu, Kragujevcu in Kraljevu ubitih nad 3100 Jugoslovancov.

Prej je neki predstavnik jugoslovanske vlade izjavil, da so z ustrelitvami v presledkih izvršili smrtno kazen nad več kot 2300 osebami, vse zaradi ubojev 26 nemških vojakov.

Predstavnik vlade je izjavil, da borci, ki se njihovo delovanje razteza po ozemlju dvajsetih milijardah od Beograda pa skoro do italijanskih vojašnic v Crni gori, ogražajo in uničujejo prometne črte osišč.

Omenil je polkovnika Draša Mihajloviča, bivšega častnika jugoslovanske vojske kot poveljnika "najodločnejše zasledovalne vojske, ki deluje v Bosni". Borci so oboroženi s puškami in s strojnimi, ki so jih skрили pred nemškim vpadom in jih potem poiskali. Posamezni Srbi imajo tudi lahke topove. Čeprav se te čete borijo v glavnem proti Nemcem, je neka skupina pobila v nedavnem napadu na Crno goru 1000 Italijanov in kvizlingov. To je bilo maščevanje za italijansko obstreljevanje črno-gorske obale. Ker se borijo četniki v planinskih predelih v divjini, je četam osišča zelo oteženo delovanje letal in drugega modernega orožja. Čeprav so bitke v velikem obsegu redke, je oddelek četnikov imel v svojih rokah mesto Šabac več dni, upirajoč se nemškim napadom, dočim je drug oddelek ostal v Kraljevu dokler ni uničil industrije tega mesta z malo tvornico letal vred.

Budimpešta, 15. novembra (UP) — Madžarska poročila iz Beograda pravijo, da so se vojaki osišča borili s četniki v bližini Svilajnce 60 ur. 103 četniki so bili ubiti in 200 je bilo ujetih. Večina ujetnikov

je ranjenih. V drugi bitki je bilo ujetih 270 četnikov, med njimi osem žena.

Bern, 14. novembra (AP) — Svicarska poročevalna družba prinaša vest iz Beograda, da je v zadnjih borbah padlo 350 Srbov v bojih z oddelki, ki jih upravlja osišča. Med temi oddelki je bilo prav tako žrtev. Poroča se, da je bil ujet in ustreljen general Putniković.

Na cesti proti Požarevcu je bilo ubitih petdeset upornikov. V Rači so uporniki zavzeli pošto in druge državne zgradbe in razglasili "sovjetsko republiko". Upor so zadušili šele, ko so ubili 150 oseb. 80 upornikov je bilo ujetih. V Sivičevu je bilo ubitih 30 oseb, 40, med njimi tri žene, pa je bilo ujetih. Vsed stalnega razdiranja železniških prog in mostov so oblasti odredile, da se poseka vse drevje do 500 jardov od proge. Ta ukaz mora biti izvršen pred prvim marcem.

Rim, 12. novembra — Vsi vojaki Hrvti, ki so jih Italijani ujeli v vojni v mesecu aprilu v Jugoslaviji, so z ukazom Mussolinija osvobojeni. Ukaz se nanaša na 2486 vojakov, ki so bili v ujetniških taboriščih v Italiji in Albaniji.

Zagreb, 12. novembra (UP) — Hrvatske oblasti so prijele nad 40 Hrvatov z dr. Švrljugo, predsednikom zagrebske borze in bivšim jugoslovanskim finančnim ministrom. Obtožili so ga vzdrževanja vezi s protizidariji. Med ujetimi sta dr. Ivo Belin, bivši podpredsednik in dr. Krbeč, podpredsednik za časa dr. Vladimira Maček.

Zagreb, 18. nov. (AP) — Poročila iz vseh delov Jugoslavije, ki prihajajo v Zagreb poročajo o nezaupanju, nemirih, terorju in celo o pravih državljanskih vojnah v posameznih delih. Poročila se neopoldna, kar je sprice slabih prometnih zvez in vojaškega nadzorstva razumljivo, vendar v celoti kažejo sliko nemirov. Dobro oborožene čete, ki jim pomagajo nemške zasedne oblasti se borijo v obupnih bojih z ostanki jugoslovanske vojske, četniki in tako imenovanimi "komunisti".

Celo v "neodvisni" Hrvatski oklopni vlaki krožijo po železniških progah v borbi proti poškodovanjem. V črnih planinah Crne gore, ki so jo zasedli Italijani so obstreljevali in požigali vasi, kjer so se sovražni Črnogorci uprli zasedni oblastim. V Južni Srbiji, ki jo je po bojih na Balkanu zasedla Bolgarija, čeprav od tam skoraj sploh ni vesti, je prišlo do velikih uporov.

General Milan Nedić je pozval, naj se ustavi borba in opozori, da se razvija prava državljanska vojna. Omenil je (Dalje na 4. strani)

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene
Newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, pone-
deljov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Mon-
day and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Telefon: CANAL 3544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago.
Phone: CANAL 3544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$7.00	For one year \$7.00
Za pol leta 3.50	For half a year 3.50
Za četrt leta 2.00	For three months 2.00
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne odziva. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Napad na Ameriko

V nedeljo popoldne po ameriškem času so Japonci zahrbtno brez vsake napovedi napadli tri važne ameriške postojanke. Napadli so z bombniki glavno pomorsko luko na havajskem otočju Pearl Harbor, otok Guam in več krajev na Filipinih.

Šele tri ure po napadu je japonska vlada obvestila ameriško vlado, da Japonska napoveduje Združenim državam vojno.

Tako se je miroljubna demokratična Amerika v mirnem popoldnevu prve adventne nedelje znašla v vojni z zahrbtnimi, neodkritimi azijski Japonci.

Napad seveda ni bil tako nepričakovan. Vendar ameriški višji vladni uradniki, kot kabinetni tajniki raznih uradov so vseeno verovali, da imajo posla z vsaj nekoliko odkritimi predstavniki japonskega naroda. To, da se je na Japonskem kotila sebična politika proti Združenim državam, je bilo že dolgo znano. Zadnje dve leti pa je bil glavni podpihovalec proti ameriški politiki na Japonskem Hitler, oziroma nemški možganski trust, ki vodi Hitlerjevo politiko v svetu. Hitler je baje Japoncem obljubil ves Pacifik, vso oblast nad vso Azijo in bogve kaj še vse, samo da jih je spravil v napad na Ameriko.

Ta zahrbtni napad je prišel in Japonska se je politično in drugače globoko urezala, če misli, da se bo Amerika njenega napada ustrašila. Če kaj, bo še le ta napad združil vse sloje in struje tega velikega demokratičnega ameriškega naroda, ki bo znal svojo demokracijo in svoje pravice junško in viteško braniti. Zdaj bomo postali vsi Amerikanci še le eno in bomo posvetili vse svoje sile in moči le enemu cilju, boj totalitarizmu, boj vsem tiranom, ki bi radi zakovali svet v svoje suženjstvo.

Japonci bodo drago plačali za to svojo zvižnost. S tem napadom na Ameriko so pokazali, da so v svoji navi stari zahrtni Azijati. Ko so Japonci napadli Ruse pred 36 leti v Port Arturu, so japonski častniki hinavsko pili po portarturskih kavarnah z ruskimi častniki do polnoči. Nato so se vrnili na svoje ladje in čez dobro uro so japonske bojne ladje že obstreljavale Port Artur. Na prav podoben način so napadli tudi zdaj. Okrog 15. novembra pred tremi tedni so poslali v Washington svojega posebnega zastopnika Kurusu, kateri je s svojimi pogajanjmi spretno zavlačeval. Medtem so se pa Japonci pripravljali za napad. Napad so prikrito pripravili, to kaže napad na havajsko otočje in celo napadi s podmornicami na ameriški parnik komaj 1300 milj od San Francisco.

Ne da bi sebi pripisovali kako modrost, mi smo že več let videli v bodočnosti neizogiben napad od japonske strani in smo o tem od časa do časa tudi pisali. S tega gledišča smo tudi še lansko poletje zapisali, da Amerika bi storila edino pametno, ko bi bila udarila na Japonsko takoj in jo onesposobila, ne pa da čaka, da bo Japonska prva udarila. Ona se bo pač poslužila ugodnega trenutka, kadar bi razmere za njo najbolj kazale. Ta domneva se je zdaj uresničila. Ne mislimo sicer, da je ta ugodnost za Japonsko taka, ki naj bi bila nevarna za Ameriko, ne, ampak če je sovražnik pripravljen, je z njim boj toliko težji in žrtve so toliko večje, kakor pa če se ga prime, kadar še ni pripravljen za svoj izpad.

Prav tako bi Amerika ne smela čakati na razne sunke od strani Hitlerja. Točke, kakor so francoska posestva na obrežju Južne Amerike in celo na zapadni obali Afrike, bi bilo treba kar zaseči in jih postaviti pod varstvo ameriških topov, ne pa čakati, da jih bo sovražnik postavil pod varstvo svojih topov. Sedanja vojna ni vojna s kakimi poštenimi državniki in diplomati, v tej vojni imajo opravka demokratične dežele z najbolj neodkritimi in neiskrenimi političnimi lopovi, ki jim ni nobena zvižnost prepodla, samo če tako kaže za njihove interese. S takimi je treba govoriti samo v takem jeziku, ki ga taki lopovi razumejo. Taki tipi spoštujejo samo gorjaka, dokler vidijo, da z njo lahko dobijo po glavi, ko pa ta nevarnost mine, se pa zopet vrnejo h svojim starim lopovskim

metodam. V to vrsto spadajo Hitler, Mussolini in njima so se pridružili zdaj še neodkriti zahrtni Japonci.

Vsi napadali na demokratične dežele si naj pa zapomni, da so se v svojih računih usteli. Bodočnost jim bo dala zato pošteno plačilo!

SVETOVNA POLITIKA V ZAKUPU

Johnstown, Pa.

Ko človek čitaš zapisnik takozvanega narodnega kongresa, dobiš utis, da imata g. Molek in g. Kristan v zakupu vso svetovno politiko in da smo Slovenci v politiki le na pol odrasli otroci. Smernice zborovanja Slovenskega narodnega kongresa, morejo priti v blazno in potratno časa ameriški Slovenci.

Kdor verjame, da se bodo razne republike in federacije države delile po nasvetu ameriških Slovencev, mora biti slep in silno naiven. Vlada v Washingtonu gleda demokracijo z vse drugačnim očesom, kakor slovenski naprednjaki. In to je, da si bodo evropski narodi imeli sami, kakor pač vsak narod sam zbrati in postaviti obliko vlade, ne pa kak druga vlada ali narod — v tem slučaju ameriški Slovenci.

Postavljati kakemu narodu obliko vlade, ni ameriško in ni demokratično. V tem ste lahko zagotovljeni, da boste našli na gluh ušesa pri ameriški vladi. — Kakor tudi ne bo kakega vročokrvnega Slovence poslušala, kdaj naj udari z vojsko na Nemčijo in zaveznike.

Po mojih mislih bi imeli Slovenci v Ameriki dosti dela za osvoboditev Slovencev izpod jarma tujih držav. Torej združeno slovenskega naroda. To bi moral biti naš edini cilj, vlado si bodo že sami postavili, ko pride čas za to. Hiša, to je prvo, potem pride šele oprema.

Trdno sem prepričan, da predstavniki jugoslovanske vlade ne bodo nasproti združenju Slovencev. Zakaj bi poterni sodelovali z vlado Jugoslavije, ki je od vseh vlad postavno pripoznana in po katerih zastopnikih bi lahko prišli do odgovornih osebnosti naklonjenih vladi v Washingtonu in Londonu. Čemu delati zapreke samim sebi in revucijonirati z republiko, ako nam je kaj za zaslužene brate in sestre?

Menda ni slovenski narod v Ameriki še pozabil kaj je prineslo republikansko združeno v zadnji svetovni vojni. Isti voditelji, iste ideje, republike, federacije, brez vlad, ali vlade v pregnanstvu. — Predno si morem postaviti hišo, si moram kupiti zemljo!

In čemu zakrivati dejstva, ki so vsakemu znana? Kje v Evropi je danes kralj diktator? Niso li Mussolini, Hitler, Stalin delavci? Italija ima sicer kraja, a diktira Mussolini in ne po naročilu kralja. Mussolini, nekdanji urednik lista "Avanti!", Hitler, nekdanj barvar, sedaj najstrašnejši trinog v zgodovini človeštva.

Dalje. Kje je poročstvo, da v republikah ne more priti do diktatorstva? Niso li bile Nemčija, Avstrija, Francija republike? Niso li ti narodi imeli naprednih idej, kakoršne vi silite vedno v ospredje? Danes ječijo vsi ti narodi pod peto diktatorjev. Bomo li pod krinko demokracije vsilili svojim tepečim bratom nihilizem? Mila nam majka. — Ako ste zares poštteni in demokratični, potem na stran z republikami, federacijami in kraljevinami. To naj bo delo narodov. Oblika vlad je njih zadeva, federacije pa vlad in narodnih zastopnikov. Kajti, kadar bodo lahko govorili, si bodo sami vredili svojo hišo — v tem slučaju vlado, za kakoršno so zreli, da bodo vladani, kakor sami želijo, za kar imajo vso pravico.

H koncu še enkrat povdarjam, da imamo veliko dela, dokazati svetu, da živijo Slovenci in kaj smo Slovenci. Da nam dajo kar nam po pravici gre — prostor na soncu! Združeno slovenski narod, združen, svoboden, si bo znal pomagati sam. — Laglje pa boste dosegli uspeh skupno s predstavniki jugoslovanske vlade, kakor pa s praznimi naprednimi idejami.

Matt Ključevič

JASLICE ZA LJUBEKA JEZUSA

St. Louis, Mo.

Kdo želi pomagati, da napravimo boljše jaslce ljubemu Jezusu, ko bo zopet rojen na svet v svojih črnih bratih in sestricah?

Msgr. Rogan piše: — "Dokler ne bomo mogli postaviti bolnišnice za matere, bosta mogli naši dve sestre nadaljevati hoditi v zamorske kočice. Priidejo namreč po nje ob vsakem času, ob vsakem vremenu, ponoči in po dnevu.

Pomislite na delo, ki čaka na uboge misijonske sestre, na daljavo, na slabe poti, nevarnosti v samotni, neprijetnosti bivati v zakajenih temnih zamorskih kočah. Če bi imeli priprosto štiri stensko bolnišnico za nje, bi jih lahko sem vzeli in skrbeli za nje po več dni ali tednov, če bi bilo potreba.

Pater Braun piše: — "Noben cent nam ne ostane za zidavo bolnišnice in dom za matere. Zaradi pomanjkanja teh dveh poslopij imamo žalostne dogodke. Uboge bolnice ležijo pozabljene in zapuščene v zelo oddaljenih kočah. Trikrat uboge ženske, katerih čas je dopolnjen, same, brez pomoči, galeč zunaj v samotni. Ubogi otročki, katerih prva postelja je trda zemlja. Mi se trudimo, da bi kaj prihranili in tako

pomagali ubogim trpinkam, pa nikakor ne moremo. Mislim, da je zelo razširjen, imamo veliko potrebo, da se mi vrta v glavi, ko mislim na nje.

"Ubogi gobavci me zelo skrbijo, zaradi zdravil. Imamo jih v našem okrožju 1602. Potrebno bi \$1000.00, da bi mogli skrbeti za nje eno leto, a jaz nimam sredstev. Ne vidim druge poti iz pomanjkanja, kakor da pošljem domov veliko število bolnikov in da skrbim samo za te, ki si sami ne morejo prav nič pomagati.

Lepo prosimo, če morate poslati malo božično darilo iz ljubezni do ljubega Jezusa, ki je iz ljubezni do nas bil rojen v zapuščnem hlevu, in za uboge gobavce, da bi mogli v misljoni še dalje skrbeti za nje. — Bog sam bo vaše veliko plačilo!

Družba sv. Petra Klaverja hvaležno sprejema in odpošilja darove ubogim afriškim misijonom. — Kadar pošljate, napišite svoto, ki jo darujete in pa vaše ime in naslov. Vse skupaj z darom vred pošljite na naslov:

Družba sv. Petra Klaverja za afriške misijone
3624 W. Pine Blvd.,
St. Louis, Mo.

KAKO SMO SE IMELI NA ZAHVALNI DAN NA FARMAH V MICHIGANU

West Pullman, Ill.

Pa vam povem cenjeni bralci, kako je po naključju prišlo, da sem bil na Zahvalni dan na farmi pri rojaku Mr. in Mrs. Joe Konda, v Paw Paw, Michigan. — Mr. Konda si je predno je odšel na farmo, v So. Chicagi naprešal nekaj vina, meni je pa pustil ključ od spodnjega štuka, da pogledam včasih, kako je ta naprešana kapljica kipele. — Pa me je oni dan poklicala Mrs. Tini Martin na telefon, če imam jaz ključ od kevdra in da ga prinesem v So. Chicagi, ker da gresta ona in nje soprog Frank Martin v Michigan, k njeni materi in očetu za Zahvalni dan in da bosta ob tej priliki odpeljala s seboj tudi sodeček starega vina za Mr. Konda. Jaz sem se takoj oglasil pri njih, oddal ključ in ob enem vprašal, če bi mogel še jaz priti sester ter se z njimi peljati v Michigan. Mr. Martin mi je to seveda obljubil. Tako je Frank naložil dva sodečka in pa še letošnjega za pokušino in ob 5 uri smo se že odpeljali proti Paw Paw, Mich., da smo bili tam še pred osmo uro. Mr. Konda se je začudil, ko nas je zagledal, zlasti mene ni pričakoval, medtem ko je za one vedel da pridejo, ker so se Mr. in Mrs. Podlipec ravno tisti dan k njim preselili. Mrs. Konda nam je kar hitro pripravila zajutrek, ali če hočete "kosilo", da smo se pokrepčali in se malo pomenili. Frank Martin je odšel na kraj, kjer so poprej živeli Podlipci, da je še nekaj njihove lastnine od tam pripeljal. Jaz in Mr. Konda sva se podala malo okoli po farmi. Najprej sva stopila v hlev, h kravam. Krasne živali, pa tudi prebrisane so. Ko so na paši po vrtu, kjer rastejo jabolka in hruške, če niso mogle jabolko doseči, so

pa pograbile za vejo in potresle, da so jabolka padala na tla, pri hruškah prav tako. Hrušk je bilo še na Zahvalni dan precej na drevesih in sem jih naklatil skoro za cel bušel, samo paziti sem moral, ker so mi hotele tudi krave pomagat pobirat. Na drugem vrtu, kamor krave ne gredo, sem jih pa kar po tleh pobiral in jih nabral več kot bušel, tako da smo imeli zopet kaj domov peljati. — Potem smo si še ogledali konje, ki so taki, da bi jim lahko na hrstu ležal. Dobri bi bili za razstavo v Chicagi. — Od tam sva šla v vinograd. Kar lepo je za pogledat na trtje, ki tam raste na daljavo kar ti oči nesejo. Njegovega trtja je skoro 50 akrov in vse lepo vrejeno. — Od tam sva se podala zopet proti domu in smo v "kevdru" enega dvignili ter se pokrepčali. Mrs. Konda je pa imela veliko opraviti s puranom, ki je bil prevelik za v peč in ga je morala peči v drugi peči. Puran ni tehtal nič manj, kot 24 funtov. — Tako nekako ob eni uri popoldan je bil pečen in Mr. Konda mi ponuja čast, da bi bil jaz za mesarja. — Ne boš Jože, sem rekel, še nobenega nisem, pa tudi tega ne bom. Potem se je obrnil k Mr. Martin, češ, ga boš pa ti. Posrečilo se mu je, da je bil kaj kmalu z njim gotov, medtem so pa ženske drugo pripravile, kar pač spada k puranovemu obedu. — Naj še to omenim, da imajo Mr. in Mrs. Konda plin, da kuhajo kakor v mestu in za to plinsko peč je bil seveda puran prevelik. Plin pa dobe tam v posebnih tankih, pa prav tako gori, kakor mestni. Zanimivo je tudi to, da imajo iz kuhinje v jedilno sobo "elevator", da jim ni treba iz kuhinje hoditi po stopnicah v jedilno sobo. Dve kuharici sta bili v kuhinji, drugi dve pa gori v jedilnici, ki so zalagale mizo, da bi se ji kmalu noge polomile, toliko je bilo vsega naloženega na njej. Ko smo se vsedli okrog mize, nas je bilo kar štirinajst in sicer Mr. in Mrs. Konda ter njih dekle, Mr. in Mrs. Podlipec, in Frances, Mr. in Mrs. Frank Martin z otroci, ona dva farmarja, od katerih je Mr. Konda kupil farmo in pa moja malenkost O. Južini pa moram reči, da je bila izvrstna, poleg smo pa še imeli pet let staro vino, kakor šampanjec je bilo, s katerim smo si gasili žejo. Tega dne pa ne bom tako kmalu pozabil.

— Ko smo po obedu še malo pokramljali, je bilo treba zopet proti domu. — Prav lepa hvala za tako postrežbo in pa hruške, ki sem jih odpeljal. Pa glej Jože, da se kaj kmalu oglašiš. — Hvala lepa pa tudi mojemu soferju Mr. Frank Martin za vožnjo tja in nazaj in pa za tovor, ki si mi ga pripeljal domov. — Hvala vsem skupaj.

Martin Golobich

POSLUŠAJTE

vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radijo uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Dogodki

med Slovenci po Ameriki

Megla povzročila nesrečo

Cleveland, O. — Gosta megla je bila vzrok, da je avto, katerega je vozil Milan Urbancik iz East 163rd St., zadel v dva parkana avtomobila Euclid Ave., v East Clevelandu. Pri tem je bil poškodovan voznik avtomobila. Še hujše poškodbe je pa dobil Anton Koprivnik iz East 147th St., ki se je z omenjenim vozil ter so ga morali odpeljati v Emergency Clinic bolnišnico, kjer so zdravniki izjavili, da ima počeno lobanjo, zlomljeno levo nogo, zlomljeno nosno kost in pretresene možgane. Po obrazu je pa dobil toliko ran, da so mu morali zdravniki napraviti nič manj kot 60 šivov.

Zaključek bazarja

So. Chicago, Ill. — V nedeljo 30. novembra zvečer smo pri nas zaključili letošnji cerkveni bazar, ki se je vršil dve zaporedni nedelji. Prvo nedeljo ni bilo kaj posebnega, toda, zadnjo nedeljo se je pa nabralo faranov v dvorano toliko, da je nastala prava gneča. Uspeh bazarja je prav lep. Hvala lepa in Bog plačaj vsem, ki so kaj pomagali in o nim ki so žrtvovali. Zabavali so se vsi, eni so pa še nagrade domov odnesli.

Čudna najdba

Cleveland, O. — John Kerčič iz Dibble Ave. je oni dan našel v Erie jezeru, na koncu 55. ulice truplo neznane ženske. Komisija je dognala, da je morala biti ženska stara okrog 35 let.

Smrt rojaka

Sheboygan, Wis. — V bolnišnici Fond du Lac, Wis., je pred kratkim umrl tukajšnji sheboyganski rojak Frank Savinšek, v starosti 64 let. Pokopani je bil na Greendale pokopališču tukaj v Sheboyganu.

Nov grob v Clevelandu

Cleveland, O. — Po dolgi šest mesecev trajajoči bolezni je v Women's bolnišnici preminula Terezija Božić, rojena Hrvatini, iz Buckeye Rd., v starosti 62 let. Doma je bila iz Kotozeve vasi, fara Zabic na Notranjskem in je prišla v Ameriko pred 39 leti. Zapuščila soproga, dva sina, pet hčera, tri brate in več vnukov, v starem kraju pa mater, brata in sestro. Pokopana je bila v petek 5. decembra iz cerkve sv. Lovrenca na pokopališče.

Na dopustu

Cleveland, O. — Lawrence Zupan, sin Ivan Zupanove družine, urednika Glasila K. S. K. Jednote iz East 120th Stret, je prišel za deset dni na dopust. Lawrence služi Strica Sama šele štiri mesece, pa je že toliko napredoval, da je postal korporal.

Sirite in priporočajte list "Amerikanski Slovenec!"

MOČ BREZ MOČI

(344)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

Ponosni nad sprejetjem v opico družbo si je Tommy demisil, da bo kot Tarzan...

... Toda bil bi precej potr, če bi videl, kako brez moči je bil močniji Tarzan, katerega je imel v pasti čarovnik Kraga.

In okoli pasti so bile postavljene straže, ki naj bi mu ranile roke, če bi poskušal z njimi prijeti za železno kletko.

"Ko bomo prijeli belo deklico in belega dečka, bomo ubili vse tri skupaj," je oznanil čarovnik.

MURRAY PONOVO IZVOLJEN OD CIO

Predsednik delavske organizacije CIO Philip Murray, ko je bil na nedavni konvenciji v Detroitu ponovno izvoljen na svoje mesto.

NEDELJSKI KOTIČEK

J. M. Trunk.

TEDENSKI KOLEDAR

14. Nedelja — 3. Adventna.
15. Ponedeljek — Kristina, dekla.
16. Torek — Adelajda.
17. Sreda — Pelagija, spok. Kvatre.
18. Četrtek — Vunebald.
19. Petek — Timotej — Kvatre.
20. Sobota — Peter Klaver, apostol zamorcev — Kvatre.

DRUGA NEDELJA V DECEMBRU

"Kar nisi v svoji mladosti, spravljal, kako boš našel v svoji starosti (Sirah 25,5)?"

Ob vsakem novem letu voščijo ljudje sebi in drugim dolgo, srečno življenje, in vsako leto jih zanovla pouči, kako kratko in polno težav je to človeško življenje. S trudom vlačimo breme svojega revnega življenja iz leta v leto, iz dneva v dan in tožimo vsak dan o tem bremenu in o življenjski revni, a s prav otročjim strahom se ga oklepamo, kakor bi bilo naše največje bogastvo. Čemu želiš imeti in obdržati nekaj, o čemur ne veš, ali ti bo v korist ali v škodo? Eno le je gotovo: čim dalje živimo, tem dalje traja tudi nevarnost, da se večno pogubimo. Dalje je tudi skoroda gotovo, da postaja ta nevarnost z leti večja in večja, ako ne živiš dobro in spodobno.

Človek je v vsem podvržen moči navade. Navada je železna srajca. Navada v teku časa vedno bolj stiska in muči dušo. Čim starejši postajaš, tem hujša bo v tebi moč hu-

dega, če hudo, grešno živiš, tem bolj te bo spravilo v svojo oblast, tem manj upanja ostaja do resnega izpreobrnjenja, do popolne vrnitve k dobremu, in tem bolj se kopiči tvoj dolg pred Bogom.

Ako te toraj preteklost ni poboljšala, bo tem več milosti treba za prihodnost. Ako bi bilo dolgo življenje nekaj takega dobrega, bi ga bil Bog gotovo dal svojemu edinorojenemu Sinu. Ampak lastnemu Sinu je Bog odredil le kratkih trideset let! Te pa je Sin božji dobro porabil in sicer začenši kar od nežne mladosti.

Ce si pameten in razsoden, se ne boš ukvarjal s praznimi željami, niti ne s tem, kar ni odvisno od tvojih želja. Tvoja skrb bo obrnjena na to, da vestno izrabiš vsak dan v to, za kar ti je Bog življenje sploh dal. Kdor je lepo in čednostno živel od mladosti, more zares upati, da mu bo visoka starost v blagor. In ako je ne doseže, je vseeno "zgodaj končavši izpolnil veliko let (Modr. 4, 13)".

ZAPISNIK

seje Pomožne Akcije Sloven-skih Župnij 1. decembra 1941. pri sv. Vidu v Clevelandu.

1. Prečita in sprejme se zapisnik prejšnje seje.

2. Rev. Bombach poroča o naši avdijenci pri nadškofu Mooney-ju v Detroitu, predsedniku Bishop's Reliefa pri N. C. W. C. Avdijenco nam je bil izposloval gl. tajnik N. C. W. C. Msgr. Raedy. Delegatje so bili: Msgr. Ponikvar, Rev. Slaje, Rev. Bombach in P. Bernard. Nadškof nas je nad vse ljubeznivo sprejel in pokazal popolno razumevanje za trpečo Slovenijo in za naše tukajšnje probleme. Obljubil nam je vso potrebno zaslombo od strani Bishop's Reliefa. Dal nam je konkretna navodila, kako naj se lotimo kolektanja za pomožno akcijo Sloveniji. Poudaril je, da čimveč bomo sami storili v tem pogledu, toliko več nadaljnje pomoči smemo pričakovati od Bishop's Reliefa. Po njegovem navodilu vsak slovenski župnik lahko kolekta v svoji cerkvi na način, kakor hoče to sam urediti. Lahko razda posebne kuverte, ki naj jih verniki oddajo, kadar hočejo, skupaj s cerkveno kolekto, ali pa morda v posebne nabiralnike, ki naj se v ta namen v cerkev postavijo. Kadar bo pa označena vseameriška vsakoletna kolekta za Bishop's Relief, naj župnik svojim faranom poudari, da se tej kolekti ne smejo odtegniti z morebitnim izgovorom, da itak darujejo posebej za Slovenijo. Tista kolekta bo obvezna tudi za Slovence ne manj ko za druge katoličane, mi pa bodimo prepričani, da bo takrat Bishop's Relief zopet priskočil na pomoč Sloveniji, če bomo sami vsestransko sodelovali s škofi na ta način.

potom svojih cerkvenih društev od hiše do hiše ali kakor bo že župnik po posvetovanju s farani spoznal za najbolj praktično. Nabrane svote naj pošiljajo na tajnika Pomožne Akcije Slovenskih Župnij, od tod naj pa gredo v Washington na Bishop's Relief Committee, ki jih bo odpošiljal v Ljubljano po zanesljivem in hitrem potu.

Poročilo Rev. Bombacha se vzame z zadovoljstvom na znanje.

3. Tajnik P. Bernard čita uradno pooblastilno pismo, ki nam je došlo od gl. tajnika NCWC Msgr. Raedy-ja. V pismu stoji, da nam Bishop's Relief podeljuje svoj "license", pod katerim naj se vrši naša pomožna akcija, in nismo nikomur drugemu odgovorni. Zbrani nadškofje in škofje nam voščijo srečo za dober uspeh.

Obenem je v pismu poročano: Škofovska konferenca je bila obveščena naravnost od Svete Stolice, da je bila denarna pomoč, dana na razpolago od Bishop's Reliefa, že odposlana v Ljubljano in Maribor.

Pismo se vzame z zadovoljstvom na znanje.

4. Odbor sprejme za svojo organizacijo končnoveljavno ime: Pomožna Akcija Slovenskih Župnij. Kratko: PASZ. V angleščini: American Slovenian Parish Relief. (ASPR). (Licensed by the Bishop's Relief Committee.) Sklene se, da si nabavimo primeren "stationary". Izvleček iz zapisnika naj se objavi v dnevnem tisku, ki ga naprosimo za naklonjenost naši stvari.

5. Dalje se sklene: Za naselbine, kjer ni slovenskih župnij, velja sledeče: Ako bi se tudi v takih naselbinah želeli priključiti naši pomožni akciji, naj se blagovolijo obrniti po informacije na naslov glavnega urada: 6019 Glass

ave., Cleveland, Ohio. Tajnik jim bo potem poslal potrebna navodila in pooblastila.

6. Tudi se vzame z zadovoljstvom na znanje, da je zbirka mašnih intencij za prga-ne duhovnike v starem kraju že narasla na nad tri tisoč. Zbiranje teh se bo nadaljevalo kot doslej. Tajnik poroča, da vsak tisočak sproti odpošlje v Washington, odkoder ima že na rokah poročilo, da je vsaj prva pošiljka dospela v Rim. Iz Ljubljane se ni poročila, da so pošiljke že prejeli, toda dandanes je treba potrpežljivo čakati na prekmorsko pošto. Vse bo dospelo ob svojem času.

7. Končno odbor PASZ toplo priporoča župnijam in njihovim posebnim župnijskim odborom za pomožno akcijo, da uvedejo v vsakem tednu en takozvani "dan zatajevanja". Tisti dan naj si vsak faran naloži kako osebno žrtev in

na najdene na stran vsaj majhno svotico za pomoč domovini. Oddaja naj jo sproti v posebnih kovčkah, ali pa v daljših obročih, kakor se mu bo zdelo bolj prav.

Na vsak način je pa treba vedeti, da samo z enkratnim darom ni vse odpravljeno. Potrebna je velika in kdo ve, kako dolgo bo trajala. Zato je treba vso akcijo tako urediti, da bodo dohodki redno, čeprav po malem, dotekali v glavno blagajno in odtod v Washington ter dalje. Ni treba kakih ozko začrtanih pravil. Treba nam je pr. le ljubezni do stvari. Nekje je pa zapisano: LJUBEZEN JE IZNAJDLJIVA.

Z najboljšimi medsebojnimi željami za velik uspeh so zborovalci iztrpali dnevni red in predsednik, Rev. Slaje, zaključil sejo z molitvijo.

P. Bernard Ambrožič, OFM., gl. tajnik.

'BARAGOVA PRATIKA'

Te dni je izšla "Baragova Pratika", ki je zelo lična in zanimiva knjižica. Tiskana je v dveh barvah. Načelna stran je zelo okusna. Citatelja pozdravlja pratika z ameriško in slovensko trobojnico, na sredi pa škof Baraga. Na eni strani farmar na polju, ki zлага snopje, na drugi strani pa industrijski delavec v tovarni. Sredi sedi pri kraju urednik za uredniško mizo, zadaj ti skarna. To sliko obdaja venec, na sredi prevezan s slovensko trobojnico. Prav mična in okusna slika. Praktika je tiskana v plavem in rdečem, Meseci v rdečem, tako svetniki in nedeljski evangeliji.

Za meseci je najprvi urednikov članek "Zakaj?". Zatem sledi kratak opis pokojnega škofa Friderika Baraga. Temu sledi obširno pojasnilo o "Hierarhiji katol. cerkve", seznam vseh nadškofij in škofij in vseh slovenskih župnij in duhovnikov v Ameriki. Potem je seznam vseh vladnih departamentov v Washingtonu, koliko senatorjev in kongresnikov ima vsaka država v Uniji in informacije, kako se išče državljanstvo. Kratko pojasnilo glede predpisov za poštno pismo, o zračni pošti in drugem. Kratak opis jubileja "Am. Slovence". Nadvse zanimiv je "Pogled na svet" iz pod peresa priznanega pisatelja č. g. J. M. Trunka. Za tem sledi zanimiva kronika dogodkov med Slovenci po Ameriki tekom zadnjega leta. Narodne uganke. Seznam jugoslovanskih vladnih zastopstev v Ameriki; slovenskih listov; razlike v času po raznih delih sveta. Kronika sedanje vojne. Zabavna črtica o "Gospodu in sv. Petru". Druga črtica "Sedem laži". Kratka novela "Človek-Smole". In za-

nimiv opis "Skrivnostne puščave".

V Pratici je več zabavnih domačih pesmic. Poleg slike Ljubljane z nebotičnikom je narodna pesem: "Stoji, stoji Ljubljana". Druga zabavna pesem je o nezadovoljni ženi, ki jo naši rojaki še danes radi zapoje. Krasne slike "Narodne igre v Kranjski gori"; potem slika Bohinja in drugih pokrajin stare domovine ter več drugih slik. Praktika vsebuje s platnicami 100 strani in je prav vredna svoje cene 30c. Prepričani smo, da vsaka slovenska družina je bo z veseljem pozdravila. Naroča se od Knjižarne "Amer. Slovenec" 1849 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

ON 25, ONA 70

Kakor pravita, je njuna poroka rezultat prave in čiste ljubezni, ki ne pozna nobenih starostnih razlik. In ta razlika je dokaj mlada, kajti nevesta, katere ime je Leou Wilkens, jih ima že 70. letna. Raymond Vana, pa komaj 25. Oba sta zaposlena pri verskem delu v baptistični cerkvi.

TO IN ONO

AMERIŠKI JAPONCI IZRAŽAJO ZVESTOBO Z. D.

New York, N. Y. — Neki zastopnik lige japonsko-ameriških državljanov je zadnje nedeljo telefoniral iz Los Angeles, da je njegova liga obsodila japonski napad na Ameriko, ter povdaril zvestobo Japoncev, ki prebivajo v Ameriki, do te mere. Kakor je dejal, govori v imenu ameriških državljanov japonskega pokolenja, ki so člani lige. Liga ima okrog 25.000 članov.

PACIFISTI IZPREMENILI SVOJE STALIŠČE

Billings, Mont. — Kako naglo je vojna z Japonsko izpremenila stališče raznih "izolacionistov," namreč tistih, ki so zahtevali, da se mora držati Amerika proč od vojne, se je najbolje pokazalo v izjavi, ki jo je podal v nedeljo zvečer senator Wheeler, ki je bil nekak vodja te struje. Dejal je: "Sprito zlobnega in neizzvanega napada japonske vlade na Zed. države, mora kongres napovedati vojno tisti vladi," na kar je dostavil, da zdaj, ko so si Japonci izbrali vojno, mora vsakdo, brez oziroma na stranko, podpirati vlado pri cilju, da Amerika zmaga.

TUDI AMERIKA SE PRIČE LA ZAVIJATI V TEMO

Zed. državam je bilo doslej prizaneseno s splošno temo, ponočno zatemnitvijo, v katero je zavil domala celi zemeljski planet, toda z izbruhom vojne z Japonsko so pričele temne sence dosegti tudi to deželo. Prva tozadevna odredba je bila izdana v nedeljo zvečer za pristaniška mesta v južni Kaliforniji, kjer so vojaške oblasti ukazale popolno zatemnitev. Druga mesta v Kaliforniji so bila pripravljena za enak ukaz in tudi na v mestih ob vzhodni, atlantski obali bo bržkone isto ukrepano. Na obeh obalah, pacifiški in atlantski, pa je že uvedeno vojno stanje.

TURČIJA DOBIVA POMOČ IZ AMERIKE

Washington, D. C. — Predsednik Roosevelt je izdal zadnje sredo kratko izjavo, v kateri je povdaril, da je obramba Turčije bistvenega pomena za obrambo Zed. držav, ter je obenem dal naročilo lend-lease administratorju, naj skrbí za to, da se bo poslal čim najhitreje Turčiji obrambni material, katerega potrebuje. Dasi se iz zanesljivih virov ugotavlja, da je Amerika pošiljala Turčiji pomoč že od meseca maja, vendar je povzročil predsednikov ukaz precej senzacije. Izražajo se namreč nmenja, da utegne ta predsednikova izjava spraviti Turčijo v

OBSTRELJEVANJE BEOGRADA

Washington, D. C., 14. novembra (JCO). — Prinašamo vrstice očitca o najbolj usodnih trenutkih naše jugoslovanske prestolnice. Beograd je med najstarejšimi mesti na svetu. Ustanovili so ga pred več kot dvema tisočletjema Kelti. Bil je pod oblastjo Grkov, Rimljanov in Slovanov. Pod njegovim obzidjem se je prelivala kri barbarskih azijskih, v njegove temelje so vzdane kosti hrabrih srbskih sinov. V prejšnji svetovni vojni so Beograd obstreljevali več let, dvakrat je prišel v roke sovražnikom, obakrat so ga njegovi branilci vnovič zavzeali. Vendar nikdar ni bil Beograd bolj barbarsko in bolj krvavo porušen in nikdar bolj po nepotrebnem kakor v prvih dneh nemškega vpada v Jugoslavijo, 6. ega in 7. ega aprila 1941. To krasno, odprto in ne branjeno mesto med Savo in Donavo, slava in ponos naroda, katerega krona je bilo, je nepričakovano in neumljeno napadlo sto in sto nemških bombnikov. Mesto, ki je tisočletje bilo zibelka borcev za svobodo in edinstvo naroda in jugoslovanske kulture se je v teh dneh spremenilo v grob svojih najboljših sinov. Trideset tisočev je pokopanih v njegovih razvalinah. Ko bo Beograd iz svojega trpljenja spet vstal, svoboden in ponosen, bo našemu narodu še bolj priljubljen in bolj svet ter še bolj neomajen znak ljubezni našega naroda do svobode.

V noči med petim in šestim aprilom je bilo malo spanja. Kakor da bi človek nagonsko čutil, da je bliža nekaj izredno velikega, nekaj žalostnega. Zaspal sem okrog treh zjutraj in se zbudil že ob pol sedmih. Sežem po nedeljski številki Politike. Čitam uvodnik; nisem ga še prav končal, ko se je, malo pred sedmo uro zjutraj, začelo. Najprej presunljivo tuljenje beograjskih siren, takoj za tem odmevanje izstrelkov protiletalskega topništva in končno detonacije eksplodiranih bomb. Torej je prišlo tisto usodno: Jugoslavija je stopila v vojno; Nemci so jo napadli preden so bile njene priprave za vojno končane.

Ni bilo veliko časa za premišljevanje. Detonacije letalskih bomb in streljanje protiletalskih topov je postajalo neprijetnosti, češ, da ji grozi nevarnost, da je naziji ne napadejo pod pretvezo, da je odkrita zaveznica Anglije. Doslej je bila Turčija toliko srečna, da se ni zapletla v vojno, dasi je takorekoč popolnoma obkrožena od bojujočih se držav.

Vse je zaplesalo v metežu zmešnjave. Iz podrtih hiš in iz poslopij brez varnih kleti so stanovalci rešujejo golo življenje bežeč proti zgradbam z varnimi kletmi. Različne boleče vesti o strahotah in grozi se širijo v mestu: velikanska bomba je padla v sredo zavetja v Karadžordževem parku in ubila v njem sto petdeset, drugi pravijo tristo, tretji spet trdijo sedemsto ljudi. Določil je bil že po prvih bombah do tal razdejan; Bajlonov trg in okolica tudi.

(Dalje prih.)

Katoličani so tako močni, kakor je močno njihovo katoliško časopisje.

Slovenska pratika

ki ji je ime

"BARAGOVA PRATIKA"

je izšla te dni. Lepa je! — Tiskana v dveh barvah. — Vsebuje mnoge važne informacije. — Zanimiv je političen pregled. — Pestra je kronika vidnejših slovenskih dogodkov v Ameriki. — Kronika vojnih dogodkov. — Uganke in zanimive črtice. — Krasijo jo mnoge slike. — Nobena slovenska hiša naj bi ne bila brez nje. — Izdalo se jo je le omejeno število. — Hitite z naročilom, da ne ostanete brez nje.

Stane 30 centov

naroča se od

Knjižarna Amerikanski Slovenec

1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

Za naročilo pošljite Money Order, ček, ali pa znamke po 3 cente.

"NA INDIJO"

— ZGODOVINSKI ROMAN —

Ruski spisal G. P. Danilevski
Preložil Al. Benkovič

— Dobili bomo vode ... studenec je bližje! — je rekel Bekovič. Ali pa bo tudi vprid? — Nič ne skrbite, knez, veselite se, razveselili bomo carja.

— Ah, te sanje, kakšne sanje ... žena, višnjeve košuljice ... Kasatkinu se je ob žaru bliska zdelo, da Bekovič plaka.

Dež je prebudil in osvežil tabor. Zjutraj je bilo veselje še večje. Vodnik, Kalmik Manglaj — Kaška je bil šel s holma, krenil na levo in še bolj na levo ter pričel klicati. Vse je hitelo tja. V grapi se je pokazal globok, neusahljiv vodnjak s starinsko vago. Okrog vodnjaka so zelenela zelišča, šumel je zelen in kot drevo visok trs.

— Hiva! Hiva! — je ponavljal Manglaj in kazal na desno.

Ljudje so hiteli k vodi, drug drugemu trkali iz rok vedra in ovjane čutare, napajali tovorno živino ter se polivali. Vse je osveželo; peli so, kričali, napravljali kupe iz bodičja, ki so ga bili navlekli iz bližine. Eno vrsto od vodnjaka so našli vojaki še neko votlino in v njej nekaj iztok vodnjaka.

— Zakaj tega nisi prej povedal, ti vrag zijalet, so kričali vojaki nad Manglajem. Ali si zaklad skril tukaj?

— Hiva, Hiva! — je ječal vodnik ter kazal v daljavo.

Veseli oddelka je bilo brezmejno. Vojaki in kozaki so hiteli k tekoči vodi, se kopali, umivali in sušili košulje. Razvezavali so telečnjake in jemali iz njih razno drobnjav, šila, niti in jermene. "Sokoliki, sokoliki!" — so prepevali v grebenski stotniji.

— Ej, kakšen si! — je očitalje rekel vojak kozaku, ki se je bil nag. iztegnil v tekočem, opolzkem blatu blizu vodnjaka. Tako le si se iztegnil?

— Tu se ne kadi ... grlo imama čisto izsušeno.

Kasatkin je povedal Bekoviču nasvet Frankenbergarja in drugih starejših častnikov, naj se s stražno verigo zabrani dostop k vodnjaku in potoku, da se ljudje preveč ne napijejo in prehlade.

— Preopili se bodo in zboleli, je rekel.

— Naj delajo po svoji volji, je odgovoril Bekovič.

— No, ta naš knez! — je premišljeval Kasatkin, nameščajoč straže. Kaj bo neki z njim? Stvar se bliža koncu, on pa, kakor da ne vidi tega ...

— Oj, bratje, pustite me, je kričal napol nag zaostali kozak z ranjenimi nogami. Dajte, da se okopljem, srce me boli...

— Dajte mu pol vedra, da se napije in umije, so ukazali častniki.

— Več, več, je prosil kozak.

Konji so napeli rdeče, izsušene, vroče nozdrvi ter z besnim rezgetanjem drli od vozov k nastavljenim golidam.

Knez Kasatkinu ni šel iz glave. Tudi vsi drugi so bili vsak dan bolj prepričani o nečem pogubnem, usodnem, a niso imeli za to niti imena, niti razjasnjenja.

— Ali vidite? — so izpraševali častniki starega zdravnika.

— Kaj?

— Kneza!

— Da, je ta odgovoril in zmajal z glavo.

— No, kaj vi mislite?

— Melanholijska.

"Res je," je pomislil Kasatkin. "To je prava beseda ... kdo bi si bil mislil!"

Niti veselje niti žalost, niti svetloba niti senca navidez ni genila kneza. Oblak čr-

ne, neodvratne žalosti je kakor jastreb obletaval njegovo glavo ter ga od začetka potovanja ni zapusti niti za hip. Izguba žene in otrok mu ni šla iz spomina ter mu ni dala miru. Prenašal je težave pohoda kakor vsi drugi, spal kot vojaki na golih tleh — iz oči pa mu je gledala groza in smrt.

Da bi tisti dan, ko so zagledali bregove Aibugir, kneza razveselili, so ga častniki povabili v branjevčev šator. Tam so izpraznili nekaj še ne pokvarjenih steklenic vina in se zabavali. Povabljen je bil tudi veseli vodnik Manglaj.

Zviti Kalmik je pripovedoval o bližnji Hivi: kaki visoki, kamniti zidovi, so tam, strelske line, mošeje in daleč, več vrst daleč viden okrogel stolp z rumenimi, rdečimi in višnjevim, v solncu svetlikajočimi se ploščami. "Kamorkoli pogledaš, povsod je zelenje, voda, stogi sena," je opisoval Manglaj. "Po vrhovih bele murvine jagode in rumena jabolka; po bazarjih vroči kolači, koštrunova pečenka, med, glinaste hiše Uzbekov pod starim, senčnatim, hladnim drevjem ..."

Častniki so vlekli na uho in slinile so se jim cedile.

Peš hodečemu Manglaju in dvema njegovima kalmiškima tovarišema je kot nagrado za njih vmeno in vpricho bližnjega konca pohoda Bekovič podaril konje. A komaj je bil oddelek zaspal v nadi, da bodo drugi dan potovali dalje, so Manglaj in njegova tovariša v temi zasedli darovane konje ter oddirjali v stepe.

— Grdo so naredili! — so govorili starejši vojaki. Preplašili bodo hana ter nas izdali.

— Bog je z nami, so mirili mlajši. Kaj nam morejo neverniki?

Vodnik pohoda je postal giljanski Turkmen Hadža-Nefes, ki je že dalje časa prosil za ta posel.

— Ali bomo že skoro, je premišljeval Kasatkin, na obzorju ugledali mogočno reko Indije, v gorah motno, v ravnini čisto, našemu morju odtrgano, potepinsko reko Amu-Darjo? ... Ali bomo izpolnili visoki carski ukaz?

Čim dalje so šli, tem bolj so se nizale peščenčeve, strme in razklane, kot velikanški kupi podrtin tu ležeče skale. Pojavljalo se je zelenje, grmovje. Ko so stopili na samcat holm, se je dvignil pred prednjim oddelkom orel.

— Bivališča niso daleč, zadišalo je po živem! — so govorili vojaki.

Ko se je pričelo daniti, so zagledali krdo antilop in divjih koz. V daljavi je po ravnini z lahkim vzmahom nog tekeli miršav stepni volk. Kratkorepi psiček Rjabka je po vetru obračal nos in prisekana ušesa, neprestano renčal in lajal ter gledal v tisto stran, kjer je bil izginil volk. "Na koga pe se jeziš, ti cuček vrazji?" so govorili vojaki. — Med griči so ujeli razcepanega Hivina na konju z lokom in puščami na hrbtu. Vse je kazalo, da je zasledoval oddelke. Ko so ga zvezali, je priznal, da je nedaleč Aibugir, zaliv Aralskega morja.

Sestal se je svet. Bekovič je poslal k hinvinskemu hanu Širgajzu sla s stotnijo kozakov z začasnimi darili in pismom: da prihaja v miru, zaradi trgovinskih namenov in drugih prijateljskih potreb. Zaloge so bile pošle.

Ob neki Akkul so prišli knezu nasproti poslanci s hanovimi darili: s konji, kaftani in svežim hinvinskim sadjem.

(Dalje prih.)

VESTI O DOMOVINI

(Nadaljevanje s 1. strani)

sedem mest, ki so vsled te borbe bila spremenjena v pepel. Zdi se, da do glavnih spopadov prihaja na površini 75 milj južno in južozapadno od Beograda in v Mačvi, zapadno od Beograda. Poročila pravijo, da postajajo napadi na nemške vojske vedno bolj pogosti navzlic ubijanju v množicah, ko sto in sto talcev plača s svojim življenjem uboj vsakega nemškega vojaka, njihova trupla pa visijo ob cestah za opomin. Potniki pripovedujejo, da se tisoče Črnogorčev poslali v prisilna taborišča zato ker so se uprli italijanski zasedbi. Ista poročila pravijo, da se voditelji upora s prezirom odbili ponudbo italijanskega poveljstva za po-

gajanja in izjavili, da bodo z uporjo prenehali šele takrat, kadar bo zadnji Italijan zapustil zemljo. V hrvaški prestolnici je prišlo do protitalijanskih demonstracij ...

Predstavite vašim prijateljem "Amer. Slovenca" in jim ga priporočite, da se nanj naroče!

Listen to
PALANDECH'S
RADIO BROADCAST
Featuring a Program of
YUGOSLAV FOLK MUSIC
Every Saturday, 1 to 2 P.M.
STATION WHIP
1520 kilocycles (Top of the Dial)

Najboljšo Garancijo Zavarovalnice Jamči Vam
in Vašim Otrokom

Kranjsko-Slovenska Katoliška Jednota

Najstarejša slovenska podporna organizacija
v Ameriki ... Posluje že 47. leto.

Članstvo: 37,500. Premoženje: \$4,935,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 125.19%.

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštenu in nadosolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogoče in bogate katoliške podporne organizacije, potrdi se in pristopi takoj.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

MICHAEL TRINKO IN SINOVI

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

(Pleskarji in popravilci ometa in sten)

2114 West 23rd Place, Chicago, Illinois
Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako pleskarsko (plasterers) delo, poizkušajte nas in vprašajte nas za ceno. Nobena zamora od nas, če daste delo potem tudi drugim. Priporočamo se pa, da daste nam kot Slovincem priliko, da podamo naše cene za delo. Pleskarska dela vršimo točno in za iste jamčimo.

Pisano polje

J. M. Trunk:

Kaka Združena Slavija je vsa le utopija, sanje. Bi bilo nekaj pogojev, malo le jih je, glavni pogoj poleg združenja germanizuma pa mora in more priti le iz Moskve. Tudi tam je nekaj, dvomljivo pa je, če tam mislijo na kako združenje med Slovani, ali pa le na komunistično zavojevanje vsega sveta, kakor trdijo mnogi pri nas, ki se jim svetijo oči, ko nazivajo prodirajo, pa pobešajo glave, kadar jih nazivajo dobri po glavah.

Tudi taka Slavija bi se ne mogla odtegniti popolnoma političnemu vplivu drugih sil, ampak vsaj razni "protektorati" bi morali izginiti, in naj potem pridejo od katere koli strani.

Znotraj, to je, med Slovani samimi bi se moralo še temeljito izpremeniti pri naziranju in ravnanju med seboj. Ta vas pride pod to pleme, ona pod drugo, le slovansko pleme. Nasilstvo mora biti izključeno, ampak vojevanja in spopadov pa ni treba ni grobega zmirjanja in neumnega prepira. Med Slovani ni raznarodovanja. Ali pride kdaj do tega? Vse le utopija? Res, da je na Balkanu kvarljiv vpliv tujca, Nemca in Laha, ampak pri nesreči bi bilo lahko več razsodnosti. Tujec kolje, pa se koljejo še med seboj, ker pri samem zmirjanju ne ostaja, in za masčevanje se pripravljajo, ne za mirno sožitje, če bi se vreme izpreobrnilo. Pamet se pač ne vlija s kakim lijakom, ampak zmirjanje z "ušivci" kaže, da mora neka trdna sila glave postaviti prav vsem na prava mesta, ker drugače se bodo plemenjaki še med seboj poklali, kakor že zdaj te robe ne manjka. Ko je zviti Italijan prišel v Dalmacijo, so mnogi odšli v "Slobodno", pa je tam tako, da morajo zdaj Italijane prositi, naj jih vzamejo nazaj.

Višja in trdna in velika sila in pametna in odločna, da bo zagrmela in raznim elementom zaprla gobce, ali pa jih spravila na varno, vsaj za mreže, če ne v krtovo deželo. Ne bo šlo ali ne bi šlo drugače, ker tako ne gre, kakor zdaj gre.

Nemci, le zmirjanje in zgrajanje prav nič ne pomaga in jamranje še manj, so skozi leta delali in naredili, in ker so delali in naredili, so prišli z mašinami in železnimi trdnjavami 40 milj na uro in prišli

Tako je z delom, in tudi z "delom".

— Ko sedamo k zajutreku, kosilu ali večerji, naj nam stopijo pred oči ubogi reveži v stari domovini. Bog ve, ali imajo oni, kako skorjico kruha, da bi jo zavžili? Pomagajmo jim, zbirajmo za nje prispevke!

Društvo sv. Jožefa
štev. 53, KSKJ.
Waukegan, Ill.

41. leto pri K. S. K. Jednoti.
Društvene seje se vršijo vsako drugo nedeljo ob 9:30 zjutraj, v šolski dvorani.
Vsak slovenski katoličan, odrasli in mladi, naj pristopi k naši napredni K. S. K. Jednoti.
Skupno društveno imetje znaša nad \$21,500.00. Članstvo šteje 540 članov (ic).
Za nadaljna pojasnila obrnite se na društveni odbor:

John Miks, predsednik
Joseph Zorc, tajnik,
1045 Wadsworth Ave.,
North Chicago, Ill.
Joseph Petrovic, blagajnik.

DRUŠTVO SV. VIDA
štev. 25, KSKJ.
CLEVELAND, OHIO

Odbor za leto 1941:
Predsednik: Anton Strnisa;
Tajnik: Anthony J. Fortuna,
1093 E. 64th Str.;
Blagajnik: Louis Kraje.

Društvo zboruje vsako prvo nedeljo v mesecu v spodnjih prostorih stare šole sv. Vida ob 1:30 popoldne. Asement se prične pobirati ob 1:00. Na domu tajnika pa vsakega 10. in 25. v mesecu.

V društvo se sprejemajo katoličani od 16. do 60. leta v odrasli oddelek; v mladinski oddelek pa od rojstva do 16. leta.

DR. JOHN J. SMETANA
OPTOMETRIST
Pregleduje oči in predpisuje očala
23 LET IZKUŠNJE
1801 So. Ashland Avenue
Tel. Canal 0523

Uradne ure: vsak dan od 9. zjutraj do 8:30 zvečer.

S prijateljem po svetu

Dober zanimiv list, ki daje pouk, je najboljši človekov prijatelj. Dober list bogati človekovo znanje. Dober zanimiv list dela vam tovarišstvo ob dolgih zimskih večerih. Tak list bote imeli, če si naročite družinski mesečnik

NOVI SVET 1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

STANE LETNO SAMO \$2.00 — NAROČITE SI GA ŠE DANES!